for hende. Efter Maaltidet gik Manden i Seng, medens Konen spændte Heste for en Vogn og kørte Gæsten, Skolelærerinden og de 4 Børn fem Fjerdingvej i det tykkeste Mørke hen til den lille Landbyskole, i hvilken Mrs Catt nu skulde bede Mændene om at give Kvinderne Stemmeret.

Da de kom hjem igen blev Foredragsholderen lukket ind i Tagværelset ovenpaa, Familiens eneste Sovekammer. Under Tagskraaningerne stod 4 Senge. I de 2 sov de 4 Børn, i den tredie Forældrene og i den fjerde skulde nu Mrs Catt og Lærerinden sove. Sidstnævnte boede der. Daglejeren sov ude paa Marken mellem Vandmelonerne og havde sin Hund og sin Bøsse hos sig.

Det var denne Slags Oplevelser Mrs Catt mødte under Tørkens Tid i Syd-Dakota hin Sommer. Hun saae Kvinderne arbejde i Marken ved deres Mænds Side og til Overflod have Omsorgen for Børnene og Husgerningen hvilende paa sig. Hun forstod hvad Rolle Pioneer-Kvinderne havde ved det nye Lands Besættelse.

Der var to Lovændringer at stemme om hint Efteraar, den ene, om hvorvidt man skulde give Indianerne Stemmeret, den anden, om hvorvidt Kvinderne skulde have den. De hvide Mænd i Syd-Dakota stemte for at give Indianerne Stemmeret, men at udelukke Kvinderne.

Det var gennem saadanne Erfaringer, at Mrs Catt erhvervede den Ret til at blive Præsident i den Internationale Kvindestemmerets Alliance, som blev hende tildelt. Og dog er det ikke i Agitationen, at det haardeste Arbejde ligger for Stemmeretten. Det er nok et besværligt Arbejde at rejse rundt og agitere, men der er nye Oplevelser, ny Stimulus, en ny Maade for Eens Virken at finde. Nej — det er den evige Ensformighed i det endeløse Kontorarbejde, som efterhaanden tynger Ens Sind. Maaned efter Maaned, Aar efter Aar har Mrs Catt siddet ved sit Skrivebord og arbejdet for Kvindestemmeretten. Hun har selv den mest omfangsrige Correspondance, der er tænkelig, og maa desuden anvise Stenographen og Sekretæren hver deres Arbejde. Selv arbejder hun lige saa anstrængt som nogen Mark-Arbejderske, der tjener sit Brød, medens hun kunde have nydt sin Tilværelse i Besiddelse af al den Velvære, al den Luksus, som Penge stiller til ens Raadighed.

Mrs Catts Navn var det første i Amerika som kunde sættes i Forbindelse med Held i Kvindebevægelsen. Wyoming frigjorde sine Kvinder altfor tidligt til at virke som Pioneer. I en lang Aarrække var Wyoming kun regnet som en Grille, et Indfald. Pludselig som et Lyn fra en klar Himmel frigjorde Colorado sine Kvinder. Selve Stemmeretsarbejderne lammedes af Forbauselse derover. For Folk, der stod udenfor, saa Tingen ubegribelig, uforstaaelig ud. Det var i Virkeligheden den første store Stemmeretssejr i Amerika, en Begyndelse i den store nationale Kamp for Kvindestemmeret.

Kun et eneste Medlem af det store, nationale Kvindestemmeretsforbund følte Interesse for denne Kamp, forstod at den var værd at tage Ubehageligheden for, værd at arbejde for. Kun en eneste Person udenfor Colorado stillede sig som Leder for denne Kamp, og kun en eneste Person agiterede derfor i hele Staten — Mrs Catt.

Tre Aar efter, i 1897, forelagde Idaho's Lovgivning paa den samme rolige, selvfølgelige Maade en Stemmeretsændring af sin Konstitution, og Mrs Catt valgtes til Fører for denne Kamp. Atter blev Forslaget vedtaget. Saadanne Ting skyldes aldrig den enkelte Person. Særlige Vilkaar og forudgaaede historiske Begivenheder frembringer Betingelserne for den Slags radikale Omvæltninger. Efterhaanden blev Mrs Catts Navn det eneste med tilstrækkelig national Berømmelse, der sattes i Forbindelse med Sejr for Kvindestemmerets-Sagen; og i mindre Sejre, som f. Eks. den i Louisiana, vedblev hendes Navn og Sejr i Stemmeretssagen at staa sammen i den folkelige Bevidsthed.

I Aaret 1900 blev Mrs Catt valgt til Præsident for »Amerikas Nationale Kvindestemmerets Forbund«. Det havde kun havt to Præsidenter forinden, nemlig: Elisabeth Cady Stauton og: Susan B. Anthony, to mægtige og ærværdige Skikkelser, der havde staaet i Spidsen for hele Bevægelsen i et halvt Aarhundrede. Da det blev nødvendigt for Miss Anthony paa Grund af sin Alder at overføre Arbejdet fra den ældre Generation til den yngre, var det til Mrs Catts Hænder, at Stemmeretsarbejderne i Amerika flyttede Styret.

Begge de fornævnte Pionerer maatte nødvendigvis være Agitatorer i deres Egenskab af Banebrydere for Sagen. Men *Organisationen* blev Mrs Catts Sag. Hun blev Formand for Nationalforbundets Organisations-Komité; den første Person altsaa, som forsøgte at organisere Bevægelsen i hver af Unionens Stater, den første, som undfangede Idéen om en Verdensliga for Kvindestemmeret.

Som Præsident for Nationalstemmeretsforbundet indkaldte hun et Møde i Washington i 1902, for at overveje Organisationen af en Verdensstemmeretsalliance. En midlertidig Komité blev dannet. Denne Komité indkaldte det første Verdensstemmerets Konvent i Berlin i 1904. Kun 8 Lande var repræsenterede i »Den Internationale Kvindestemmerets-Alliance« de valgte Mrs Catt til Præsident. Det næste Femaarsmøde holdtes i London 1909 med 21 repræsenterede Lande og Mrs Catt blev genvalgt. I de fem Aar, der var forløbne mellem de nævnte Kongresser afholdtes 2 Møder for Bestyrelserne, som havde Virkningen af alle store Stemmeretsmøder tilfølge. Det ene var i Kjøbenhavn 1906 og 21 Maaneder efter fik Danmarks Kvinder kommunal Stemmeret. Det næste Interims Møde for Bestyrelserne var i Holland og i det følgende Aar fordobledes det hollandske Forbunds Medlemsantal. I disse 5 Aar var der knapt nok en Krog i Europa hvorhen Agitationen for Kvindestemmeretten ikke var naaet.

(Efter Minnie Reynolds.)

Jeg erindrer, at Mrs Chapman Catt og jeg under hendes Ophold her i Byen i 1906 talte om de forskellige Personer, man kunde tænke sig som Forere i Kvindebevægelsen her. Men efterhaanden som jeg nævnede dem, rystede Mrs Catt paa Hovedet og sagde: »*She has no Magnetism!*«. Forundret saa jeg op paa hende og tænkte hvortil vel det behøvedes? Det er dog netop denne Egenskab, som hun selv i saa høj Grad besidder, og som lægger alle Landene for hendes Fødder. Skøndt hun er det høfligste og venligste man vel kan tænke sig, er hvert et Ønske udtalt af hende en Lov for os. Vi — der alle hører saa meget for de indenlands Fejder, hvert Land er saa belemret med, har kun Beundring for vor Præsident, der i ophøjet Overlegenhed kun hører og forstaar, hvad der er godt og smukt og ligesom derved gjenner bort al Misfornøjelse, alle Klager. At vor Alliance lever og voxer, at alle Forbund er enige om kun at vise sin bedste Side udadtil og gemme vore personlige Klager til Hjemmebrug, er en Lære, vi uden Ord har faaet fra Mrs Chapman Catt. Hendes Taushed taler ofte dette Sprog til os, og hun er omstraalet af det Fluidum hun ogsaa forlanger hos andre. Hun kalder det *Magnetisme*; men vi andre kan vel oversætte det i: en ubetinget Tillid til det Menneskes Redelighed og Retsindighed, i hvis Hænder vi har givet os. Denne Paalidelighedens Udstraalinger kan vi vel ogsaa kalde for Magnetisme og kan dyrke den i vor kære Præsidents Skikkelse, hvem vi beder alle gode Aander at bevare for vor store Liga og for dens mange Forgreninger.

Hun er det lysende Centrum, der holder os alle samlede. Maatte hendes »Magnetisme« længe knytte os sammen, vi, der uden hendes bindende Kraft vilde falde ud og tabes.

Ære være vor kære Præsident. Gid hun længe maa bevares for os og for det store Maal, hun kæmper for.

J. Münter.
